

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ПОСЛЕДИЦА РИЗИКА У ОСИГУРАЊУ

# Актуари, чувари стабилности друштва

Пише: Бранко Павловић, придружени члан ИО и овлашћени актуар Делта Ђенерали осигурања

Широј јавности, изван индустрије осигурања, непознато је чиме се актуари баве иако је у Америци то већ годинама један од десет најатрактивнијих послова на тржишту. Свој посао актуари описују као занимљив и препун интелектуалних изазова. Радна атмосфера је пријатна и карактеришу је солидарност и поштовање међу колегама. Актуари блиско сарађују са управама компанија, тако да имају прилику да утичу на најзначајније пословне одлуке у областима финансијских услуга, социјалне заштите и управљања ризицима.

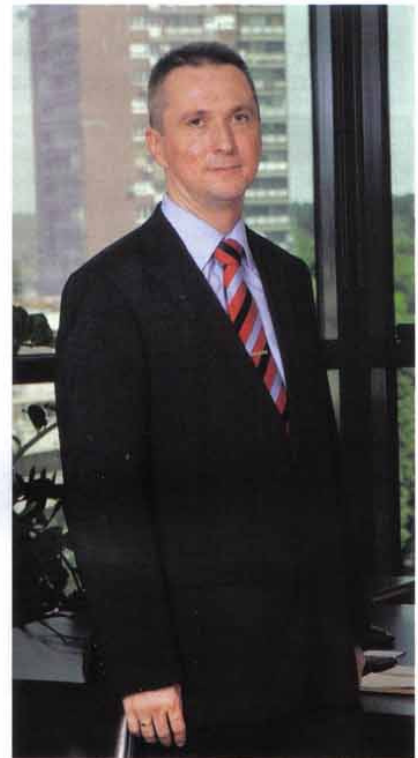
Због велике одговорности коју актуарство носи првенствено према финан-

сијским интересима компаније, али и због шире јавности, у иностранству је то одлично плаћен посао. Полако постаје све популарнији у свету, па се појављује и у филмовима. У холивудском филму „Све о Шмиту“, снимљеном 2002. године и приказиваном и у нашим биоскопима, главни лик је пензионисани актуар кога глуми Џек Николсон.

Актуари су професионалци који анализирају финансијске последице ризика. Користе математику, статистику и економску теорију да проуче неизвесне догађаје, нарочито у области осигурања и пензија. Процењују извесност таквих догађаја, осмишљавају креативне начине да смање неизвесност и финансијски утицај нежељених догађаја који ће се десити у будућности. Актуари помажу осигуравајућим компанијама да сагледају дугорочне финансијске импликације одлука које доносе. Развијају нове начине управљања ризицима и процењују трошкове будућих неизвесних догађаја, од урагана до промена очекиваног трајања људског живота. Такође, поред финансијског утицаја процењују и правне и друштвене трендове будућих догађаја.

Поуздана и разумна актуарска процена цене ризика је основа на којој је заснован финансијски интегритет осигуравајуће компаније. Због тога, актуари имају строго научни приступ раду и изузетно високе професионалне стандарде. Пошто се догађаји и њихови финансијски утицаји дешавају током дужег временског периода, актуари су специјалисти са израженим осећајем за планирање, истраживање и доношење одлука.

Поред економских знања, актуарима је потребно и суштинско познавање других области, као што су право, математика, статистика и бизнис. Такође, потребна је и добра способност комуникације, пошто се ради о послу који већина људи не разуме. За квалитетно обављање актуарског посла потребан је и специфичан таленат, веома редак у данашње време, а то је способност да се анализирају ствари какве стварно јесу, а не како изгледају, тј. да се раздвоји суштина од утисака и спољашњих представа.



Бранко Павловић

**Техничке резерве осигуравајућих компанија у Србији на дан 30. 9. 2011. године**

АД за осигурање	Износ техничких резерви (милион РСД)	Учешће (%)
Делта Ђенерали	14.575	20.0%
Дунав	13.482	18.5%
ДДОР Нови Сад	10.770	14.8%
Винер Штедише	10.088	13.9%
Граве	7.272	10.0%
Уника (животно и неживотно)	4.967	6.8%
Остали	11.572	15.9%
Укупно	72.726	100.0%

## Професија будућности

У Србији тренутно постоји четрдесет овлашћених актуара, од којих су неки већ у пензији. На тржишту осигурања постоји потреба за новим овлашћеним актуарима. Пошто се Србија по начину пословања све више приближава стандардима развијеног света, ова професија ће у будућности постати атрактивна и код нас. Студенти морају да уложе много напора на почетку, али је корист коју ће касније имати од рада у овој професији вишеструка.

Посао актуара је и давање мишљења на скоро све важне акте осигуравајуће компаније: услове, тарифе, резерве, финансијске извештаје, акта пословне политике итд. Пре свега, актуар потврђује законитост пословања компаније. Затим, математички израчунава праву цену ризика, што је најважније за дугорочно успешно пословање осигуравајуће компаније. Такође, израчунава адекватни ниво техничких резерви које служе за покриће будућих обавеза осигуравајуће компаније према клијентима. Ово је посебно важно у време кризе, када се у компанијама смањује прилив свежег новца од премије, док се исплате штета клијентима најчешће повећавају. Актуари имају обавезу и да прате инвестирање и депонување новца којим се покривају резерве компаније, тако да покривају све аспекте пословања осигуравајуће компаније.

Бринући о очувању интегритета осигуравајуће компаније актуар ради за осигуравајућу компанију, али и за јавни интерес, тј. за заштиту економских интереса целог друштва. У случају да осигуравајућа компанија банкротира, новац ће изгубити најрањивија група грађана: они који су доживели незгоду, озбиљно се разболели, изгубили блиску особу, остали без стана или куће, стари људи којима неће имати ко да исплаћује пензије.